

MÉLTÁNYOSSÁG ÁLLÁSFOGLALÁS

Kormányválság és államreform

A szombat óta körvonalazódó és mára egyértelművé váló kormányválság nem elsősorban személyi kérdésekről szól, mégcsak nem is a két hatalmon lévő párt belügyének tekinthető, hanem a rendszerváltás óta halogatott – azonban a 2006-os kormányalakításkor felvállalt – államreform immár valószínű kudarcaként értelmezhető. A lassan kormányzásának félidejéhez érkező Gyurcsány Ferenc vezette koalíció mindkét pártja a progresszív értékekre és Magyarország gyors modernizálásának céljára építette 2006-os választási kampányát; mindennek lényegét – igaz csak kormányalakításukat követően - a nagy államháztartási részrendszerek reformjával azonosították.

A Méltányosság Politikaelemző Központ álláspontja szerint félreérthetik a márciusi népszavazás üzenetét azon politikai szereplők, amelyek a reformok filozófiájával élesen szembenálló társadalmi értékrend megnyilvánulásaként értelmezik annak eredményét. Valójában egy kormányzási modell bukását is érthetjük rajta: a társadalmi és a pártpolitikai egyeztető mechanizmusokat negligáló, a feleslegesen konfliktust generáló kormányzati politikát is elutasíthatta a társadalom, vagyis nem csak (és nem elsősorban) az elosztórendszerek átalakításának programját. Amiből következik, hogy a szabad demokraták ellenében az MSZP reformellenes, elosztáspárti csoportjaival egyezséget kötő (és így a vezető kormánypárt soraiban rég nem látott egységet teremtő) miniszterelnök téved, ha pártja népszerűségét az államreform végrehajtásának időbeli kitolásával kívánja növelni, miként az SZDSZ is súlyos politikai baklövést követ el, mikor továbbra is azok konfliktusos képviselete mellett áll ki.

A ciklus első felében alig előrehaladó átalakításokat nem lassítani kell a későbbiekben, hanem megnyerni számára minél több érdekcsoportot. A társadalomnak éreznie kell, hogy nem ellene intézkedik a kabinet, hanem az ő versenyképessége érdekében (ami az általános tévhittel ellentétben nem kommunikációs feladat, hanem a kormányzati modell meghatározó tartalmi kérdése).

A reform-radikalizmus híveinek kellő tanulsággal szolgálhat, hogy az általuk preferált kormányzati modell két évében egyetlen érdemi eredményt sem voltak képesek felmutatni a szakpolitikák vonatkozásában.

Azonban féltő, hogy az SZDSZ kormányból történő kilépésével nem csupán a reform- radikalizmus távozik a kabinetből, hanem az elkerülhetetlen átalakítások politikájának egésze is. Az MSZP által jelenleg talán leginkább preferált kisebbségi kormányzásnak, a liberálisok felkínálta új koalíciós megállapodásnak, vagy az ellenzék régóta hangoztatott előrehozott választás-retorikájának kizárólag akkor van az ország számára politikai hozadéka, ha a végül megvalósuló lehetőség az államreform folyamatát nem akasztja meg, ugyanakkor új társadalmi konszenzus lehetőségét is magában hordozza, mert a rendszerváltáskor megkötött szociális piacgazdaság konszenzusa a gazdasági körülmények okán a továbbiakban már nem életképes, de a balközép elit által felkínált posztmodern szociáldemokrata és neoliberais elemeket tartalmazó program mögé meg kell próbálni új társadalmi konszenzust építeni, amelyre még kísérlet sem történt az elmúlt két évben. Teljesen mindegy, hogy egy vagy kétpárti lesz a kormány április 30-án, még az is lényegtelen, kinek hívják a miniszterelnököt, az ország jövője szempontjából az államreform politikája mögé (és korántsem ellenében) felépített új társadalmi konszenzus politikájának meghirdetése és végrehajtása a döntő.

Méltányosság Politikaelemző Központ